

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลโกรกแก้ว

ที่ บร ๕๕๐๐๑/

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลโกรกแก้ว

สถานการณ์/สภาพปัญหา

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นแนวทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดแห่งปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับพื้นที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งประมวลจริยธรรมของข้าราชการในการป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติงานหลายประการ

สำนักงาน ก.พ. ได้ให้ความหมายของคำว่า “ผลประโยชน์ทับซ้อน” หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำของบุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร) มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้องจนส่งผลกระทบต่อความตั้งใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนาหรือบางเรื่องเป็นการปฏิบัติสืบต่อกันมาจนไม่เห็นว่าจะเป็นสิ่งผิดกฎหมายแต่อย่างไร พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (ประโยชน์ร่วมกัน) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง

จากคำนิยามศัพท์ สามารถแยกแยะกิจกรรมทั้งภารกิจหลักและภารกิจสนับสนุนในเทศบาลตำบลโกรกแก้ว ที่มีความเสี่ยงอาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

- การรับผลประโยชน์หรือเรียกร้องสิ่งตอบแทนจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ
- การรับงานนอกหรือการทำกิจกรรมส่วนตัวและในหลายกรณีมีการเบิกค่าน้ำมันด้วย
- การนำบุคลากรไปใช้เพื่อการส่วนตัว
- การรับงานจากภายนอกจนกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ประจำ
- การกำหนดมาตรฐาน (Specification) ในสินค้าที่จะจัดซื้อจัดจ้างให้บริษัทของตนเองหรือพวกพ้อง

ได้เปรียบหรือชนะในการประมูล

-การให้ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างแก่พรรคพวก/ญาติ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในการประมูลหรือการจ้างเหมา รวมถึงการปกปิดข้อมูล เช่น การปิดประกาศหรือเผยแพร่ข้อมูล

จากผลการดำเนินงานของพัสดุ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ รอบ ๖ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึง มีนาคม ๒๕๖๒) ไม่พบเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน)

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาลิทธิประโยชน์ทับซ้อน

แม้ไม่มีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง หรือเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน แต่เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงในการดำเนินงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้ จึงเห็นควรกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาลิทธิประโยชน์ทับซ้อน ดังต่อไปนี้

๑. การใช้หลักผู้เกี่ยวข้องงดเว้น (Recusa) การเข้าร่วมการพิจารณาเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เช่น ถ้าคณะกรรมการของหน่วยงานของรัฐกำลังพิจารณาว่าจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาประมูล รั้งงานและมีกรรมการบางคนที่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์กับบางบริษัท กรรมการผู้นั้นต้องงดเว้นไม่เข้าร่วมการพิจารณา เพื่อป้องกันการลำเอียงจากการหาผลประโยชน์ทับซ้อน รวมทั้งในการพิจารณาจ้างคน กรรมการที่มีญาติพี่น้องของตนร่วมสมัครก็ต้องงดเว้นไม่เข้าร่วมในคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก

๒. การกำหนดหลักเกณฑ์ทางจริยธรรมสำหรับข้าราชการที่เกี่ยวข้องผลประโยชน์สาธารณะ เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่ที่ต้องคอยดูแลผลประโยชน์สาธารณะควรจะทำอะไรหรือไม่ควรทำอะไร เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน และให้สาธารณชนได้รับทราบและตรวจสอบ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะนำมาอ้างภายหลังว่าไม่รู้เรื่องทุจริตไม่ได้ เช่น เจ้าหน้าที่ไม่ควรรับของขวัญ ของกำนัลที่มีราคาจากบุคคลภายนอกที่มีโอกาสมีส่วนเกี่ยวข้องกับการได้รับผลประโยชน์จากหน่วยงานรัฐ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

๑. การปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

เนื่องจากเทศบาลตำบลโกรกแก้ว มีคณะกรรมการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงซึ่งมีการประชุมทบทวนพิจารณาความเสี่ยงขององค์กรทุก ๖ เดือน หากพบปัญหาหรือมีอุปสรรคในการดำเนินงานในกรณีต่างๆ คณะกรรมการจะนำปัญหาหรือความเสี่ยงที่ตรวจพบ หรือมีข้อทักท้วงมากำหนดเป็นปัญหาขององค์กร เพื่อนำไปสู่การแก้ไข และแนวทางในการป้องกันและผลประโยชน์ทับซ้อนต่อไป

๒. การแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

ความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาลของระบบจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐส่วนใหญ่เกิดจากการขาดความสอดคล้องกันระหว่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การออกแบบระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์และระบบการกำหนดราคากลาง การขาดความสามารถในการดำเนินงานและความเป็นมืออาชีพในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐ การขาดสภาพการแข่งขันในการประมูลสินค้าและบริการบางกลุ่ม ความบกพร่องในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของฝ่ายบริหาร การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการ

การขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันและกำกับดูแลการแข่งขัน ซึ่งนับเป็นช่องโหว่ที่สำคัญเรื่องหนึ่งในประเด็นด้านกรอบโครงสร้างองค์กรในการดำเนินงานเพื่อป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

ข้อควรพิจารณาที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้นำกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอนมาเผยแพร่หน้าเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อความโปร่งใสและความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะของผู้ที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุดและเป็นปัจจุบัน โดยมีข้อมูล ดังนี้

- การเผยแพร่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ
- การจัดทำแผนพัสดุประจำปี
- การดำเนินการจัดหาพัสดุตามแผนจัดหาพัสดุ
- การกำหนดและประกาศหลักเกณฑ์ในการพิจารณาและการตัดสินผลการจัดหาพัสดุแต่ละรายการ/

โครงการ

- การสรุปผลการจัดหาพัสดุในแต่ละรอบเดือน
- การประเมินผลการจัดหาพัสดุในปีงบประมาณ

-พิจารณานำระบบการรวบรวมการซื้อการจ้าง และกรอบข้อตกลงมาใช้เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๒. ในการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละครั้งไม่ว่าวงเงินงบประมาณที่ใช้มากหรือน้อยเพียงใด ให้พิจารณาดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อลดความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาลในการจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐ

๓. เรียกผู้เสนอราคาต่อรองราคาให้ต่ำสุดเท่าที่จะทำได้ และราคาไม่ควรสูงกว่าวงเงินที่จะซื้อหรือจ้าง หรือสูงกว่า แต่ส่วนที่สูงนั้นไม่เกินร้อยละสิบของวงเงินที่จะซื้อหรือจ้าง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯ

ในเบื้องต้น หากมีปัญหาในทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานกับเทศบาลตำบลโกรกแก้ว เชิญเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานพัสดุมาประชุมปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เพื่อเป็นการสร้างมืออาชีพ และทักษะที่เกี่ยวข้องให้กับบุคลากรผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดอนุญาตให้กองคลัง เทศบาลตำบลโกรกแก้ว รายงานบทวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อาจจะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ตามหนังสือฉบับนี้ นำเผยแพร่บนเว็บไซต์ของเทศบาลตำบลโกรกแก้วต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)

(นางสาวอัญญา สุขวงกม)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ความเห็นหัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

เพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)

(นางสาววรินทร์ พันธ์)

หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

ความเห็นปลัดเทศบาล

(ลงชื่อ)

(นายไชยยันต์ เกมกลาง)

ปลัดเทศบาลตำบลโกรกแก้ว

ความเห็นนายกเทศมนตรี

รวม

(ลงชื่อ)
(นายไสว สระปัญญา)
นายกเทศมนตรีตำบลโกรกแก้ว